

POSTANOWIENIE

3 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 3 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.W.1 i M.W.2

przeciwko Ł.K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na skutek skargi kasacyjnej Ł.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 22 czerwca 2022 r., V ACa 625/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej i czwartej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że

jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżący przedstawił problematykę ujął w pytaniach: „czy za objętą zakresem skargi *pauliańskiej* może zostać uznana czynność prawna, na podstawie której dłużnik przeniósł w wykonaniu umowy przedwstępnej na rzecz osoby trzeciej własność nieruchomości lub prawo użytkowania wieczystego obciążone hipoteką w zamian za zwolnienie z długu wobec wierzyciela hipotecznego, jeśli w wyniku tej czynności zobowiązanie dłużnika wygasło, a osoba trzecia spełniła świadczenie na rzecz wierzyciela hipotecznego, tj. został on zaspokojony; czy istnieją i jakie są ewentualne granice uznania w stosunku do skarżącego wierzyciela bezskuteczności czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią, jeżeli w wyniku tej czynności osoba trzecia nabyła własność nieruchomości lub prawo użytkowania wieczystego obciążone hipoteką w zamian za zwolnienie dłużnika z długu wobec innego wierzyciela, którego wierzytelność była zabezpieczona hipotecznie na przedmiocie umowy, jeśli w wyniku tej czynności zobowiązanie dłużnika wygasło, a osoba trzecia spełniła pierwotne świadczenie na rzecz wierzyciela hipotecznego; czy niewystarczające określenie w sentencji wyroku w sprawie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną wierzytelności powoda lub przedmiotów majątkowych, które w skutek zaskarżanej czynności

wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły i posłużą zaspokojeniu wierzyciela-powoda z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej powoduje nieskuteczność tego wyroku, a co za tym idzie czy rozpoznający apelację pozwanego od wyroku Sądu I instancji uwzględniającego powództwo Sąd II instancji winien uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, czy może uprawniony jest do zmiany zaskarżonego wyroku poza granicami żądania oraz zaskarżenia, czy też powinien w tej sytuacji zmienić zaskarżony wyrok i oddalić żądanie pozwu jako nieskuteczne.”.

Przedstawiona przez skarżącego problematyka oraz sposób jej ujęcia nie odzwierciedla występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ. i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04 - nie publ.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

W ocenie skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenia prawa procesowego.

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się rażącego naruszenia powołanego przepisu, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W sprawie nie było podstaw do rozpoznania wniosku zawartego w odpowiedzi na skargę kasacyjną o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnikowi powodów. Wniosek ten został powiązany z wnioskiem o oddalenie skargi kasacyjnej. Takie rozstrzygnięcie w sprawie nie zapadło, a należy podzielić prezentowany w orzecznictwie pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o przyznanie tych kosztów łączy ze wskazanymi przez siebie - innymi - rozstrzygnięciami. Pełnomocnik powodów nie wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej, a takie rozstrzygnięcie zapadło w niniejszej sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 563/01, nie publ. i z 8 sierpnia 2012 r., sygn. akt II CSK 112/12, nie publ.).

(r.n.)

[ms]